

MACUCA

Interview met Maria Macuca,
Leeftijd: 70 jaar
Datum interview: 31 mei 1985
Plaats ,, : bij haar thuis.

Voordat ik met haar een gesprek kon opnemen, was ik al 10 talle keren bij haar geweest. Steeds had ze bezoek of geen tijd, maar ook steeds weer gaf ze me de indruk wel te willen praten. Als er iemand bij haar was, werd er over onnozelheden gesproken, werden dorpsnieuwtjes uitgewisseld. Niemand mag weten dat ze met mij over de oorlog praat, dat ze me een boek uitleent. Angst. Ze komt niet openlijk uit voor haar politieke houding. Toen de recorder uit was, vertelde ze me dat zij altijd anarchiste geweest is, dat ze wel naar de stembus ging, maar nooit gestemd heeft. Ze wordt door burenen vriendelijk behandeld, ze kwamen toen ik daar was met kroppen sla, konijnen en andere kadootjes aanzetten. Links vertrouwt haar niet, vrouwen noch mannen hebben een hoge pet van haar op, omdat ze zelfs bevriend is met de mensen die haar en de haren vroeger de meest gruwelijke dingen aangedaan hebben.

V: Wij zijn hier in het huis van Maria Macuca. Maria, hoe heet je nog meer?

M: Nee, geen namen, Maria Macuca is genoeg.
Ik ben 70 jaar.

Behalve 11 jaren na de oorlog heb ik altijd in dit dorp gewoond. Dan een jaar in Barcelona en 10 jaar in Frankrijk. In 1950 ben ik teruggekomen naar Albalate.

Tijdens de Burgeroorlog heb ik in een kooperatie gewerkt. Daar bevond zich alles: kleding, voedingsmiddelen, alles wat er in het dorp verkocht werd. Alle goederen van alle winkels in het dorp waren hier samengebracht.

Met lokale waardepapieren, die zoveel pesetaas vertegenwoordigden, dat stond erop, kon men de produkten aanschaffen.

Van familie- of huishoudboekjes weet ik niets. Ja toch, voor brood en suiker en olie bijvoorbeeld.

Er was veel suiker in voorraad maar wij kregen maar heel weinig per dag. In een oorlog is er altijd een schaarste. Je kan niet van het ene op het andere moment beschikken over datgene wat je nodig hebt. Suiker was voor de zieken enzo, (vertelt over de schaarste en de oorzaken daarvan.) en omdat het komitee wist hoeveel personen er in een huis woonden, wisten ze ook precies hoeveel suiker er nodig was. We hadden van alles te weinig, maar honger hebben we nooit gehad. En ook aan kleding hadden we nooit een tekort.

De distributie van de kleding ging net als de verdeling van het voedsel: zoveel hemden en broeken, want er wonen zoveel familieleden. En dat werd in boekjes opgetekend.

De kleding kwam uit Barcelona en was geruild tegen graan.

Er waren vergaderingen, zowel van het oorlogskomitee, als van de kooperaties, nee, ik bedoel van de kollektivisten. Ik zat niet in de kollektieven en ging ook niet naar de vergaderingen.

Ook was ik liever niet bij de kooperatie gegaan, maar daar hebben ze me toe gedwongen. Waarom? Omdat ze vonden dat ik daarvoor het meest geschikt was. Waarom? Dat weet ik niet.

Maar ik had dat veel liever niet gedaan, want dan zou ik veel rustiger geleefd hebben. Dan zou ik mensen nergens op hebben hoeven aankijken. Toen ik in de kooperatie werkte heb ik nooit onderscheid gemaakt tussen links en rechts. Iedereen kreeg hetzelfde van me want

ik vond dat iedereen recht had op hetzelfde. (dat was ook het systeem, maar er waren er wel die de rechtsen toch wat minder gaven en de compagneros toch wat meer.) De situatie tijdens de burgeroorlog was niet beter dan daarvoor. Je kunt het eenvoudigweg niet met elkaar vergelijken, want niets is beter dan vrede. Ik had 2 broers aan het front, die zijn nu in Frankrijk. Ze werkten allemaal, alle drie de broers die ik had, in de kollektiviteit. De jongste, die toen 27 was en niet naar het front vertrokken was, zat in het komitee. Daartoe was hij gedwongen, net als ik, door hun. (?)

Wij hadden 3 percelen uit het bezit van de Solferino. Nu hebben we niets meer. Ze pakten ons deze af, onze eigen grond, die we al voor die tijd bezate, hebben we nog wel.

Voor de oorlog werkte ik ook op het land, wanneer ze ekstra handen nodig hadden. Er was toen nog geen fruit, wel vijgen. (legt uit hoe ze de vijgen lukten en droogden en zo.) Met de suikerbieten was er voldoende werk voor het hele gezin. Wel gingen mijn broers tijdens de graanoogst werken in Catalonie en ook voor de druivenpluk bleven ze een maand weg. Ondanks de percelen hadden we te weinig grond om van te kunnen leven. Bovendien was er nog geen industrie.

In 1933 sloten alle armen de rijken op in het Centro Obrero. (legt uit hoe dat gebeurde, vertelt over de barricades.)

Voor de oorlog zijn mijn ouders portiers, conciërge, gweest van het Centro. Beneden was het centro republicano en daar werkten mijn ouders ook in de bar, ik soms ook. Bij de ouderen. En boven zaten "ellos", de jongeren, die daar hun club en hun vergaderingen hadden. Boeken hadden ze toen nog nauwelijks, later wel. Maar toen waren er ook wel 4 konsierges. Wij gingen er in 1930 uit.

Mijn vader, die lid was van de Sociedad Republicana heeft in 1933 ook meegedaan. Mijn broers waren geen lid, maar omdat ze de zoons waren van een lid, mochten ze gebruik maken van de ruimte boven. Maar alles was toen al CNT al werd die naam niet gebruikt.

De eerst dag van de oorlog: dat kan ik me niet zo goed herinneren. De rijken verschansten zich in de kerk en gingen met wapens de straat op. De linkse mannen zijn toen naar Barbastro gegaan om hulp te halen. De vrouwen zaten opgesloten in hun huizen en waagden het niet om naar buiten te komen. Ik kan me niet herinneren of we de eerst dag wel in het dorp waren. (maar ze herinnert zich wel de eerst momenten en de eerste nacht (?)). Als de mannen in het dorp gebleven zouden zijn, dan zou het er allemaal nog veel verschrikkelijker hebben uitgezien. De dag erop, toen de linksen met steun teruggekomen waren, was het afschuwelijk.

Na de opstand van 1933 zaten 2 van mijn broers in de gevangenis en de derde kon niet terugkomen want dan zou hij ook opgepakt worden. Niemand mocht weten waar hij was. Hij zat bij Felix, tot aan de oorlog. De andere twee in de gevangenis tot de algemene amnestie van 1936.

We konden leven omdat mijn vader koeien had en van de groente van het land. Ik naaide, voor mezelf, maar ook voor anderen, maar die betaalden nooit, want die waren ook arm.

Van de eerste dag van de oorlog, toen de linksen uit Barbastro met hulp teruggekeerd waren, herinner ik me niets meer. Het was een gewapende strijd et vuurgevechte en wij vrouwen allemaal in huis. Daarna waren er vergaderingen van alle linksen in het dorp. Rechts kon ook gaan maar deed het niet. Vrouwen gingen ook, maar mijn moeder en ik niet. Omdat mijn vader en broers al gingen hoorden we alles toch wel en bovendien hadden we veel werk thuis, want we moesten voor 4 mannen zorgen.

Van vrije liefde weet ik niets, daar werd ook verder niet over gepraat.

Voor de oorlog waren we heel arm en iedereen was dat. Wij betaalden bijvoorbeeld pas in de winkels en zo als de oogst binnen was en dan betaalden we voor een heel jaar. De rest van het jaar hadden we geen cent. Als je het vergelijkt met nu.. we hadden toen misschien maar 4 of 5 fietsen in het hele dorp.

De vrouwen leefden voor en tijdens de oorlog ongeveer hetzelfde. Voor hun veranderde er niet zoveel. Naar het land om te werken, want er was oorlog.

Ze vertelt over de naoorlogse periode in Frankrijk, waar ze wel te eten hadden, in tegenstelling tot velen, die in het dorp waren gebleven, die zelfs geen brood konden krijgen.

Lister: Ik kan me herinneren dat er een batajon soldate was, met wapens en zo. Het was duidelijk, ze kwamen ten gunste van de rijken. (vertelt hoe een schrijver van SOLI mishandeld werd, dat ze daar iets over opgemerkt had en op het matje moest komen.) Je kon geen woord meer zeggen

Ze haalden ook van alles uit de kooperaties, maar je kon ze niet weigeren, want ze waren het leger, het leger dat voor jou tegen het fascisme vecht.

Of ze het gemeentehuis bezet hebben en weer een gemeentebestuur geïnstalleerd hebben, kan ik me niet herinneren

Toen de nationalen binnenkwamen werd het allemaal nog veel erger en wil je dat boek nu wel of niet meenemen?

Ontwijkende antwoorden, kan zich eerst niets herinneren, komt even later met een heel verhaal. Ze vertelt niets over de bandera van de brigade van de anarchiste, waaraan zij genaaid heeft, samen met andere vrouwen, die me daarover wel vertelden. Ze wil maar schone handen houden en nergens voor verantwoordelijk zijn. zonschuldig slachtoffer van de omstandigheden?